

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Műnyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — ill.
Külföldön: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Dr. Varga Lajos
Felelős szerkesztő: Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Piacz-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

Nyíltan nem merik támadni a nemzeti kormányt. Ehhez első sorban férfias bátorság kellene; továbbá az, hogy igazuk legyen. De mivel nincs igazuk és támadásaik rugója az önzés, irigység, elvetemültség, természetesen csak orozva, alattomosan támadnak, mint az utonállók.

Sőt még az utonállóban is több a becsületesség, az emberi tisztesség, mint azokban a nemzetközi eselszövőkben, akik Apponyiról, Kossuthról, Andrássyról, Wekerleről úgy beszélnek és írnak, ahogy még a kilencszeres rablójalkosokról sem szabadna. Persze minden szavuk, minden betűjük ráfogás, rágalom, vérlázító igazságtalanság.

Mit tehet ily aknamunkával szemben a nemzeti kormány? Figyelemre sem méltatva a csaholókat, nyugodtan halad előre és — dolgozik.

Ki hiszi el, hogy Apponyi, Kossuth, Andrássy és a nemzet többi vezérei gonosz, lelketlen árulók, hamis bálványok, akik cserben hagyták elveiket, tönkre teszik a nemzetet és halálos ellenségei a népnek, a szabadságnak, a haladásnak?

Ezt ugyan senki el nem hiszi. Pedig a haladó Kristófi-martalék újságok és a nemzetközi szociálisták ezt állítják.

Es ki hiszi el, hogy Magyarország csak akkor boldogulhat, ha Bokányi, Izrael Jakab, Vázsonyi, Eötvös és Bródy fogják kormányozni?

Kár, hogy se farsang utolsó napja, se április elseje nincs. Akkor legalább némileg érteni lehetne ezt a tréfát!

Az irók többnyire rossz politikusok. Műveikben a legfőbb rajongással szeretik a hazát; de a politikai pártéletben ostobaságokat halmoznak rakásra. Jókai Mór például egyike volt a legszerencsétlenebb politikusoknak. Mikszáth Kálmánnak szintén csak arra való a politika, hogy irói babérkoszoruját megtépázza vele. És ime itt van a zamatosan író magyar lelkű öreg Eötvös Károly! Ezt a jeles íróval valóságosan el kellene tiltani attól, hogy politikai nyilatkozatokat tegyen. Még szerencse, hogy nagyon lusta és álmos természetű. Tehát ritkán fog bakot lőni, mert vagy lekésik az ülésekről, vagy lusta lesz a száját beszédre kinyitni.

Hajza a nemzeti kormány ellen.

Egy Amerikába vándorolt hazánk fia írja: Ha innen távolról, a messze Amerikából kíséri az ember figyelemmel a magyar politikai állapotokat, megborzad a személyes szenvedelmek vadságától és a harci eszközök erkölcstelenségétől.

De talán még soha sem voltak ezek a jelenségek oly kirívóak, mint éppen most, midőn a nemzeti kormány tagjai egytől-egyig talpig derék hazafiak, kiváló tehetségek, a nemzet méltó, érdemes vezérei. Ezek az államférfiak különösen Apponyi, Andrássy, Kossuth és Wekerle diszére válnának a világ bármely nagy nemzetének. Ha csak Apponyit említem, meg kell hajolni a nemzeti kormány legnagyobb szelleme előtt. Tiszta jellem, nagy tudás, lángoló hazaszeretet, óriási szónoki tehetség, eszményi gondolkodás, szinarany nemzeti lélek. Kétség nélkül az egész művelt világ legnagyobb szónoka, aki azzal a csodás tehetséggel ékeskedik, hogy őt nyelven tud ragyogóan, hódítóan szónokolni.

Továbbá Wekerle Sándor. Egyike a legerősebb alkotású elméknek; pénzügyekben az egész világon elismert nagy tekintély. És Kossuth, a varázsos hatalmu név hű és becsületes letéteményese. És Andrássy, a lángejméjű apának méltó fia.

Az első felelős miniszterium óta soha ilyen kitűnő kormánya Magyarországnak még nem volt. Ezek az államférfiak valósággal megérdemlik a magyar nemzet osztatlan bizalmát és tiszteletét.

Es mégis mi történik? Míg a nemzeti kormány szeretettel, bölcsen, államférfiúi következetességgel és rendületlen akarattal készíti elő az ország jövőjét, a teljes jólétet és függetlenséget, — a csatornák fenekéről előbujnak a legzüllöttebb kapaszkodók, a tönkrement szabadelpvűpárt korcs maradványai és a törvénytörő darabontok silány örömegei és sárral dobálják, undok szidalmakkal becsmérik a nemzet legkiválóbb fiait.

Micsoda alakok, micsoda egyéniségek rendeznek rendszeres hajzát a nemzeti ügy vezérei ellen! Es milyen eszközöket használnak! Mily alattomosak, bárgyuk és embertelenek!

Akik Fejérváryk Kristófiék legborzasztóbb visszaéléseit, erőszakosságait türik, leplezték sőt helyeselték, huszadrangu, tenetségtelen, jellem és hivatás nélkül való sötét alakok marják, sértegetik az ország legjobbait, és lázítják a csöcseléket; és botrányt hajhásznak és nem riadnak vissza a leg-hitványabb haramia-fogásoktól sem, hogy a nemzet vezéreit elkedvetlenítsék és Bécs szolgálatában a 48-as függetlenségi párt egységébe éket verjenek.

Veszíteni valójuk ezeknek a hajszahősöknek nincsen. Ők már elkoptak, főlölegessékké váltak; fizető gazdáik elpusztulván, a végső szétmállásuk előtt állnak. Ösztönyt követve mérget lehelnek tehát és igyekeznek megmetyekezni mindent, amihez közel férköznek. Rombolnak, duhajkodnak, garázdálkodnak, vakmerő lelketlenséggel és nemzetrontó romlottsággal. Szinte sajnálja az ember, hogy el van törölve a botbüntetés; mert ezek a hajza-hajzolók egyenként és összesen rászolgálnak az ötven és száz botra!

Es ezeknek a veszedelmes aknácsókknak itt Amerikában is vannak szegődött elvtársaik. Amerikai magyarok, legyetek résen és figyeljete! Észre fogjátok venni, hogy „mindent a hazáért” jelszóval szájkodók a nemzetközi szociálistáknak, a romboló elemeknek tapsolnak itten. Terjesztik cikkeiket, hivatkoznak újságjaikra s ezeket mint az erő és hatalom forrásait emlegetik. Jó lesz vigyázni ezekre az amerikai álhazafiakra, akik minden jónak elrontói, minden szépnek gyalázói, minden nemesnek üldözői! Ezek mindenkit gyanúsítanak, vádolnak, sárral dobálnak; e mellett felebarátjaikat megkarosítják, kiszipolyozzák, hiszékeny honfitársaktól kicsikart „szerzemények”-ből élősködnek és ösztönszerűen megcáfolnak minden becsületes törekvést.

Ezek titokban szintén a nemzeti kormány ellen dolgoznak; mert a hajza rendezőivel szöveteznek, a hajzaszínálókat dicsérik.

Szerencsére sem odahaza, sem idekint nem sokat nyomnak a latban és így remélhető, hogy a nemzeti kormány nyugodtan keresztül halad az eléje gördített mesterséges akadályokon és a nemzet dicsőségére el fogja érni kitűzött célját.

Uzletemet

Egyház-tér 3. szám alá helyeztem át, s az összes árukat mélyen leszállított áron árusítom ki. **Borsos Kata.**

A paraszt-párt és az arató-szerződések. A szocialista paraszt párt tegnap este a Mátyás király-kávéházban harmincyolc község kiküldött képviselőivel értekezletet tartott, amelyen Achim L. András elnöklésével elhatározták, hogy oda fognak hatni, hogy a földmives munkások ne kössék meg a gazdákkal a téli hónapok alatt előre az arató-szerződéseket, hanem csak lehetőleg Péter és Pál napja körül szerződjenek, akkor is a szocialista paraszt-párt szervezetének közbenjárásával.

Miniszterek hazatérése. Polónyi Géza igazságügyminiszter tegnap este a fő városba érkezett és a mai napon elfoglalta hivatalát. Az igazságügyminiszter az első kihallgatást szeptember hó 6-án délután 1 órákor tartja. Polónyi visszaérkezéssel a minisztériumban már legközelebb szaktanácskozmány elé fogják terjeszteni a kuriai bíráskodás novellájának tervezetét, melynek előkészítését Edvi Illés Károlyra bízták, aki a munkálatok nagyrészevel már elkészült.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter szabadságáról szombaton tér vissza a fővárosba.

A városok megváltása.

A legnagyobb reformalkotások egyike városainknak és községeinknek a mostani kinos helyzetből való megváltása lesz. Nemcsak az igazság követelménye teszi égetően szükségessé ezt a reformot, hanem még inkább a városok és községek kulturális hiánya. Példátlan visszasság volt eddig, hogy a közterhek egy tekintélyes részét áthárították a városokra és községekre, míg a határainkban elterülő nagy birtokok jó része a közterheknek ezen masszája alól, a törvény hibás intézkedése folytán magat kivonta.

A városokban és községekben a nagy közterheket az okozza, hogy az állam az igazgatásnak összes teendőit a városok és községek által látatja el. Egy város és község sohasem magát igazgatja. Ez a legkisebb teendő. A nagy állami organizmusnak élő szervei a városok és községek. Ezek dolgoznak, fáradoznak és munkálkodnak az egész álladalom javára.

Hová lenne az ország gazdasági élete, ha nem vonának pontok, ahová a gazdasági, ipari és kereskedelmi élet összes számai összefutnának? Mit lehetne tenni kultu-

rális téren, ha nem volnának városaink, ahol a kulturális intézmények áldásos hatásukat az egész környékre kiterjesztik?

Rendezett piacok, utak, vasutak, állomások, kórházak, internátusok, középiskolák, árvaházak, fejlett kereskedelem, pénzintézetek, könyvtárak, muzeumok, színházak stb. mind mind az egész vidékre kihatással vannak. Ezek nélkül nem lehet élet sem. Nem volna képzelhető a jogrend és közbiztonság fentartása, nem volna elérhető lényegesebb gazdasági és ipari haladás.

Miért ne viselje tehát mindenki egyenlően azokat a közterheket, amiket nem a szenvedély és nagyzási hóbort, hanem az élet parancsoló szükséglete ír elő a városnak? Elvezi az előnyöket, a rendezett állapotoknak, a fejlett kereskedelemnek, a jó piaci áraknak hasznait, igénybe venni a közhasznú intézményeknek előnyeit akkor, amikor arra szükség van, de másokra hárítani az igazgatási teendőknek ezerféle munkáit és a közterhek alól magukat kivonni: ez oly kiáltó igazságtalanság, amelyet pereig sem szabad tovább fentartani.

De lényeges dolog, hogy a kilátásba helyezett reform mit ölel föl? Azt megértettük és nincs benne semmi kétségünk, hogy ezenül egy város és község határában fekvő összes terület egyforma adóztatás alá kerül. És a reform nem lenne teljes, ha csak erre az egy momentumra terjedne ki.

Nem az a cél, hogy a terhek magasságába vonjuk be az összes polgárokat, hanem az, hogy egyenlő teherviselés által a terhek le is szálljanak és mindenkre nézve elviselhetőkké legyenek.

A reformot ki kell tehát terjeszteni mindazokra a kérdésekre, amik együttvéve szolgálják a városok és községek anyagi ügyeinek rendezését.

Azt a tervbe vett megoldást, hogy a megyei dotációk helyett megfelelő és egyenértékű adóalapot kell átengedni, ki kell terjeszteni bizonyos mértékben a városokra és községekre is. Az állami igazgatás sokoldalú teendőinek ellátásáért a városok és községek kellő anyagi ellenszolgáltatásban részesítenők. Dotáció semmi esetre sem kell. Az adóalapot kijelölésénél kell tekintettel lenni a városokra és borfogyasztási adónak egy hányadát a vármegyék mellett a városoknak és községeknek is átengedni.

De az önkormányzatok jövedelmeit egyéb téren is fokozni kell. Reá kell vezetni

a városokat arra, hogy a jövedelmező üzemeket ne engedjék ki idegen üzerek kezéért kezeikből.

A községi takarékpénztárakat is külföldi példákra, minden arra valóbb helyen föl kell állítani. Ez még nem teszi fölöslegessé a többi derék, hasznosan működő pénzintézetet. A községi takarékpénztár sohasem lesz annyira mozgékony, hogy az összes hiteligenyeket kielégíthesse.

Csakis ilyen hatékony eszközök által lesz majd kevesebb a közteher. Mert ilyen intézkedések mellett az adó mindenütt méltányos és egyenletes lesz.

Egyház és iskola.

Az ev. ref. iskolaszék ülése. A debreceni ev. ref. egyház iskolaszéke augusztus hó 31-én délután 3 órákor az egyház tanácstermében tart ülést. Tárgyak: a tanítótest. elnök választás és folyó ügyek.

Beiratkozás a felső kereskedelmi iskolába. A debreceni kereskedelmi tanintézet felső kereskedelmi iskolai tagozatába a befejező beiratások f. évi szeptember hó 1-4 napjain történnek, még pedig délelőtt 9-12 és délután 3-5 óra között. Az alsó osztályba oly tanulók vétetnek föl, kik a polgári iskola, gymnasium vagy reálikola negyedik osztályát sikerrel végezték. A tanintézet jelenlegi tanulói a legutóbb nyert bizonyítványt, újonnan beiratkozók pedig az utolsó iskolai bizonyítványon kívül még a (keresztlevél) és újraoltási bizonyítványokat tartoznak bemutatni. Az egész éri tandíj 200 korona, mely félévi, negyedévi, esetleg havi részletekben is fizethető. Jó előmenetelű szegénysorsu tanulók tandíjkezdményt vagy alapítványi helyet nyerhetnek. Az igazgatóság.

Uj polgári fiúiskola. Az Ábeles-féle fiúinternátus polgári fiúiskolával bővül, melynek I. II. és III. osztálya már f. é. szeptemberében megnyílik. Beiratásokat naponta 10-12 fogad el az igazgatóság (Nemzetőr-utca 3).

A végrendelet.

Irta: Balogh Henrik.

Az arca nem volt gonosztevő típus.

Szerény, egyszerű vonásai inkább jámborságot tükröztek vissza, amely a szemüvegén keresztül fénylett, okos és józan elme kifejezése volt. Amikor a vizsgálóbíró előtt állott, szinte elűtött a jámbor polgári alak ennek a szobának a keretétől, amelyben nagy drámák és tragédiák utójátékai zajlanak le.

Néhány órával tettének elkövetése után tartóztatták le és ő nem is tagadta, nem védte a bűnét s bevallva mindent, egyetlen részletet sem hallgatott el.

— Tulajdonképpen — kérde a vizsgálóbíró — miért ölte meg hát az áldozatát, ha azt állítja hogy alig ismerte őt? Mi vitte rá a bűnre?

— Semmi.

— De valami oka mégis csak volt!

Az ember nem lopozik be valakinek a házába, hogy ok nélkül leszurja... Miért tette ezt?

— Semmiért.

— Elkövetett talán ön ellen valamit az a szerencsétlen?

Egyszerre felütötte fejét és így szólt:

— Nos hát, nem mondtam igazat.

Nem öltem meg semmiért. Okom volt rá... Ha eddig elhallgattam ezt az okot, ennek csak az a magyarázata, hogy vannak vallomások, amelyek... amelyek fájdalmasak... nagyon fájdalmasak. De most hallgassa meg az igazságot.

— Én törvénytelen fiú vagyok. Anyám sokat küzdött a felneveltetésemért. Az ifjúságomban kevés volt az öröm. Az iskolában csak fattyanak hívtak. Nem értettem ennek a szónak a jelentőségét.

Csak akkor tudtam meg, hogy rosszat jelent, amikor anyámat megkérdeztem és ő felelet helyett a kezébe temette az arcát és zokogott. Az őszön erre elhallgatott s többé nem kérdezősködtem... Anyám sohasem panaszkodott előlem és nem avatott az életem titkába... csak a halálos ágyán. Akkor éppen tizenégy éves voltam. Tizenégy éves koromban tehát magamra maradtam a nagy világban, szülők és barátok nélkül, unva az életem.

Husz éves koromban egy nagy vállalat irodájába léptem be mint hivatalnok. Állásom olyan volt, hogy sulyt kellett helyeznem a külföldi tetszettségére, sőt elég pénzre is. Száz korona fizetésem volt, ebből vajmi kevés jutna ott első rangú szabók számára s így az életemből kellett megkaritanom a külsőségek árát: De még így sem felelhettem meg teljesen.

Egy reggel a főnököm megszólított:

— Nem vagyok megelégedve önnel. Az utóbbi időben rendkívül szórakozott... sőt már el is hanyagolja magát; ezt nem szeretem. Azt akarom, hogy az alkalmazottaim csinosan öltözzenek.

Ezzel megfogta a mellényemet és a sarkát fölhajította. A bőlés valóban kopott volt.

— Lassa így nem szabad irodába jönni.

Mentegőtözni kezdtem, de ridegen elhallgatott:

— Azért rendes lehet az ember!

Nagyon fájt, hogy a hivatalnoktársaim előtt így megszégyenített.

Ezen a napon semmit sem ettem, csak hogy minden pénzemet megtakaríthassam.

Hanem amikor a gyomor üres, az agy annál erősebben működik. Könnyes szemmel hajoltam az íráskomólé. Sirtam az éhségtől és a szegénytől. Ekkor jutott eszembe először, hogy hiszen mégsem állok egészen egyedül a világon. Van atyám, aki bizonyára segítene rajtam, ha elpanaszolnám neki nyomoruságos helyzetemet. Tudtam, hogy atyám gazdag ember. Halálos ágyán megmondta anyám.

Másnap felkerestem. Szinte megremegtem, amikor elébe bocsátottam. Fehér haja, beteges ember volt s föl sem tudott állani karosszékéből.

— Kicsoda ön s mit akar? — kérdezte. A hang megriasztott; minden reményem egyszerre elszállt.

Föltartam előtte a helyzetem s könyörgtem, hogy segítsen. Beszédemet többször idegesen szakította félbe:

— Ne olyan hangosan!... Meghallhatják!...

Nagyon kellemetlenül érintette a látogatásom.

Hagyja itt a lakása címét... Meglátom, mit tehetek önért... Meglátom... Igen... Majd írok... Beteg vagyok, árt minden izgalom... ne keressen fel többé, majd írok önnek...

Alakok.

A gramofon bolond.

Van itt Debrecenben egy nagyon derék fiatal ember, csak egyetlen szenvedélye van: a zene. Mitán pedig semmi néven nevezendő hangszeren játszanai nem tud, vett magának egy pompás 3 rugós Monarch gramofon masinát, hogy odahaza is bárhol hallgathassa a legszebb operaszíndarabokat és a világ leghíresebb énekeseit és zeneköltőit. A gép pompás volt és a lemez gyűjteménye óriási (részletzetésre vett a géppel együtt 90 darabot). Valóban változatos műsor állott rendelkezésére. Bőszö zenekarától csak úgy voltak lemezei mint a berlini Gárda Grenadier ezred zenekarától, a Corpo di Musica Municipaletól csak úgy mint a bécsi Ziehrer orkeszterétől. Ha akarta, csak felcsavarta a masinát és a szobájában hallgatta Blahánét, Szoyer Ilonkát, Takácsot, Ney Dávidot, Anhest, Slezákot, Schmedest, Hilgermann Laurát, Walker Edilhot, Boncsit vagy Rose Reldát.

Carmen Habauerja csak úgy meg volt neki mint a Sevillai borbélytól az ouverture, a Bohémek potpouriját ép úgy élvezhette, ha akarta, mint a bordalt Bánkbánból, vagy a strettát a Troubadourból.

Egyszóval zenei vágyai bőséges kielégítést nyerhettek és ő élt is az alkalommal. Egész nap nem mozdult el hazulról: élvezte a pompás masina ayujtotta koncertet.

Idővel egy kis baj történt. Az az egyszerű dolog történt, hogy unni kezdte már a repertoárt. Kilencven lemez nagyon sok lemez, de heteken, hónapokon át mindig ugyanazt a kilencven számot hallgatni naponta kétszer, háromszor: ez idővel megfekszi az ember gyomrát.

Am egy gramofon lemez három forint, sőt van hat forintos is, neki pedig erre nem igen tellett, elég volt a részleteket kiizzadni havonta. Azért mintha mennyből jött volna, olyan örvendetes és váratlan volt az a hír számára, hogy az élelmes ramofon-lemez kereskedő három öreg lemezt kész örömmel cserél be egy ujjal.

Nosza kapta magát és rohant harminc régi lemezzel a boltba. Kapott érték tiz vadonatúj, legújabb felvételű lemezt. Most már azonban csak hetven volt a lemezeinek száma.

No de mindegy, volt tiz új dolga és ezekben lelte gyönyörét, míg csak . . . míg . . . ismét ezeket is meguntta. Sebaj, gondolta magában, elég nekem

Eltávoztam, sokat elmélkedve a találkozásunkon.

Elmult egy hét is és én még semmi féle értesítést sem kaptam. A bizonytalanság kínzott, de nem akartam hozzá újra elmenni. Bizva abban, hogy esetleg, véletlenül találkozhatom vele, naphosszat ott jártam a háza előtt. De hát hiába lestem őt.

Egy napon a szomszédoknál kíséreltem meg, hogy egyet mást megtudjak atyámról. — Oh — mesélte az egyik — ha arra vár, hogy segítséget kapjon tőle, akkor kár reménykednie. Vén zsugori az, aki a fogához ver minden fillért.

— De hiszen nem viheti a vagyonát a másvilágra — szóltam én közbe.

— Van annak helye uram! Az az asszony, akivel tizenöt év óta együtt él, majd gondoskodik arról, hogy a sok vagyon ezen a világon maradjon.

— Hát a rokonai? . . . a barátai? . . .

— Nem jár ahhoz uram teremtet lélek sem. Az öreg zsugori nem egyszer mondta a gazdasszonyának: „Nem leszek bolond, hogy a rokonaim nevéssenek a halálom után!”

E pillanattól kezdve gyűlölni kezdtem az atyámat.

Sokáig csatangoltam az utcákon mélyen elgondolkozva sorsom fölött. Az éhség anyyira kínzott, hogy nem tudtam ellentálni a vágnak s betértem egy vendéglőbe. Válogatás nélkül eitem végig az étlapot s amikor fizetésre került a sor, az utolsó fillérig kiürült az erszényem. Ez a felfedezés elémított: még hat nap hiányzott a hónapból — miből élek ez idő alatt? Ismét eszembe jutott az atyám. S amint róla gondolkodtam, a kezem

ötven lemez is és ismét becsérélt harminc öreg lemezt tiz újra.

Megint volt pár hétig öröme, de most már nem volt olyan nagy a repertoárja, egyre többször került rá a sor: bizony megint csak változatosság után áhított. Újra becsérélt hét harmincat és most már csak harminc lemeze volt össze vissza.

Aztán ez a szám is kezdett lefogyni. Tizenkettőt, kilencet, hatot vitt be egyszerre, úgy hogy egy szép napon nem volt több lemeze otthon, mint három. Szomorúan szólt a gramofon, nem volt mit cserélni, variálni. Három lemez össze-visza, az is régi, elkopott, jól ismert.

Egy reggel a boltos új lemezt tett ki a kirakatba: Slezák Siciliáját a Cavalariából. Délbe már ki volt cserélve érte az az utolsó háromlemez is.

Most már csak egy, egyellen egy nótát zeng a gramofon. A kilencven szép lemez mind oda van, elusztott. Ellenben megvannak még a letörlesztetlen részletek, amiket mind ki kell fizetni, jóllehet az érték kapott áru már meg sincs: rég visszavándorolt a boltoshoz.

— alda.

HIREK.

Egy válópör humora.

Zavaros családi élet.

Kik sohasem találkoznak.

Viszontlátás a tárgyalóteremben.

A válópörök rendszerint szomorú történeteket rejtegetnek. Azaz, hogy ezek a históriák csak a pörös feleknek, vagy azok egyikének tűnnek föl azomórunak, az érdektelen publikumnak egyébként elég mulatságos a legizgatottabb és tragikus színű válópör is.

Hát az a válópör, amelyről itt írunk, senkire nézve sem birt szomorú előzményekkel. — Ellenkezőleg: egy roppant vidám eset ez, amit különben az is bizonyít, hogy „a vége jó.”

A válópör hőse K. ur, Debrecenben mindenki ismer. K. urnak olyan a foglalkozása, hogy a hétből hat napot távol kell

neki tölteni. Ezt K. nérendkívül fájlalta eleinte, amde utóbb belenyugodott a változhatatlanságba annál is inkább, mert a többszöri távolét gyönyörűen jövedelmezett férjének s így a barátai közül ő ruházkozhatott a „legmesésebben.”

Néhány hónap óta azonban az asszonykának nem tetszett ez az állapot, mert a férje ura hetekig nem jött haza. Amikor aztán nagysokára hazavetődött, akkor meg az asszony nem volt otthon. Megunta a folytonos egyedüllétet és kapta-fogta magát, hazautazott az édes anyjához. Persze önök azt hiszik, hogy K. né azért ment haza, mert ki akarta magát panaszkodni a kedves mamája kebelén. Dehogy K. nének ugyanis ilyenkor pompás új kalapja, új fölöttője, vagy pedig szenzácións új selyemruhája volt és azt akarta megmutatni a kisváros bámuló, de egyben az irigységtől csaknem a sárgaságba eső közönségnek.

Ha megunta ezt a másokat pukkanzó passziót, visszajött Debrecenbe, hogy hátha itthon találja az urát. Legnagyobb pechjére azonban mindig egy nappal az ő megérkezése előtt utazott el K. és a házmesternénél egy kis levelet hagyott, amelyet rendszerint ezzel végzett: „Borzasztó, hogy mi, cicám sohasem találkozhatunk. Ez már igazán nem élet. Pá. stb. stb.”

Igy ment ez hónapokon át. A férj végre is megunta ezt a folytonos vándorlást és azt, hogy feleségével csak levélileg érintkezhetik. Amikor legutóbb hazajött, elment egy ismert ügyvédhez és röviden csak ennyit mondott:

— Ügyvéd ur, válópört akarok indítani. Elvállalja a feleségemtől.

— Elment az esze?

— Nem. Most jött meg.

— Hát mi címen indít válópört?

— Hűtlen elhagyás miatt. Az asszony elment a háztól és ma sem tudom, hogy hol van.

Az ügyvéd beadta a válópört és a törvényszék megidézte a leleket a szokásos békeltető tárgyalásra.

Ma volt a tárgyalás. A felek megjelentek a bíró előtt. A férj reggel érkezett és a vonatról egyenesen a bírósághoz hajtatott. A bíró, az ügyvédek és a felesége már várta. Az asszonyka szánalmas volt vörösre sirt szemével. A férj nem is várta be, hogy a bíró felhívja őket a békülésre, boldogan

valahogyan a zsebembe tévedt s megérintette zsebkésemet. Jókora pengéjű kés volt. Ezzel szoktam enni.

Nem keresem az enyhítő körülményeket, uram, a bűnöm szépítgetésére, de ennek a késnek az érintése elvette az eszemet. . . . Megrezzent bennem a lélek . . . az ujjaim görcsösen szorongatták a kést . . . és . . . anélkül, hogy magyarázatát tudnám adni a dolognak, egyszerre az atyám háza előtt voltam.

Valami ellenállhatatlan erő irányította a lépteimet. Többé nem gondolkodtam. . . . A lépcsőházban már égett a lámpa, amikor fölmentem az emeletre. Az ajtó előtt azonban habozva álltam meg: ha csöngetnék, a szomszédok figyelmét magamra vonnám és atyám kidobtatna házából, mint tolatkodót.

Véletlenül furesa ötletem támadt. Elővettem a hónapos szobám kulcsát és beillesztettem az ajtózárra. . . . A kulcs nesztele nélkül siklott be, a következő pillanatban fölnyitottam az ajtót.

Az előszobában csönd volt, sőt a lámpa sem égett. Egy fénysugár azonban kivilágított egy félig nyitott ajtó résén. Egyenesen arra tartottam és beléptem.

Hátal felém egy ember, az atyám ült az asztalnál, valami írás fölé hajolva. Beléptemre meg sem fordult, hanem tovább írt. Nesztelenül, de dobogó szívvel, remegve mentem feléje. A vállaim keresztül az írásába hajoltam. Ezt olvastam:

„Végrendelet. Egész vagyonomat, összes ingatlanaimat . . .

A szemeim kápráztak; nem tudtam, de nem is akartam tovább olvasni, — hiszen

ugy is tudtam, hogy minden azé a nőé lesz . . .

A következő pillanatban a kezem le-sujtott . . .

Egyszerre fölriadtam tébolyomból. Megértettem, mit tettem . . . és elmenekültem. . . . A többit tudja ön is . . .

Elhallgatott.

A bíró sokáig nézte az előtte álló fiatal ember arcát és érezte, hogy igazat mond, hogy nem hazudik.

— De hát, mondja csak . . . többet nem olvasott a végrendeletből?

— Nem.

A bíró az aktacsomagból egy papírlapot keresett elő, amelyen vérnyomok barnál-lottak.

— Várjon csak, majd fölolvassom önnek ezt a végrendeletet:

Végrendelet. Egész vagyonomat, az összes ingatlanaimat és ingóságaimat a fiamra hagyom és bocsánatot kérek tőle, amiért őt . . .

Ennyi volt az egész.

— Ön nem hagyott időt az atyjának, hogy a mondatot befejezze.

A vádlott arca egyszerre csodálatos fényre derült.

Leírhatatlan meglepetés döbbenetszerű hatása villant ki a szeméből:

— A . . . fiamra? . . . Én reám? . . . én? . . .

Aztán ordítva folytatta:

— Hiszen akkor gazdag vagyok! És harsogó kacajjal ütötte a homlokát.

ölelte meg feleségét, aki könnyezni kezdett a boldogságtól.

— Hát önök ilyen haragot tartanak?

— Nem haragszunk mindkét bírónak, — felelte K.

— Hát akkor miért indított válpört a felesége ellen?

— Azért, mert már legalább egy fél éve nem láttam s végre egész komolyan látni akartam őt, ezt pedig csak válpörrel érhettem el.

A felek boldogan távoztak a tereméből.

— **Az alkotmány biztosítása és a 48-as párt.** A mai „Budapesti Hírlap” cikket közöl, mely oly vezérférfiu nézetét tartalmazza, ki a jelenlegi helyzetnek nem csak magyarázatára, hanem irányítására is illetékes. A közlemény, mely a függetlenségi párt viszonyával a koalícióval foglalkozik, fontos kérdéseket hoz tisztába; sok olyat, melyek az utóbbi időben félreértéseknek és támadásoknak voltak kitéve. A többiek között jellemző, világos logikájú sorokban emlékszik meg arról a helyzetről és feladatról, mi a függetlenségi pártok abszolút többségénél fogva jutott. Két okból fontos ez, egyfelől, hogy a parlamenti ellenőrzés teljesen az ő kezében legyen, másfelől, hogy teljes és határozott biztosítékot képezzen arra nézve, hogyha bármiféle non putarem állana be, az esetben a magyar nemzet többsége a netán újra meginduló alkotmányos harcra minden ponton szervezve legyen. A kormány arra vállalkozott, hogy az alkotmányos rendszert ne csak visszaállítsa, hanem minden időre biztosítsa is. Legerősebb támasza, de egyben legfontosabb biztosítéka is tehát a függetlenségi párt többsége az alkotmányos garanciák megvalósításának. A függetlenségi párt az, amely ma a konszolidációt jelenti; ez annak az általános örömmel a kommentárja, melylyel a mostani kormány alakulását és benne a mostani többséget az ország fogadta.

— **Porosz tiszték Debrecenben.** Az előkelő porosz tiszték tiszteletére kedden este az „Angol királynő” éttermében lakoma volt. A bizottság tagjai ma a Hortobágyra mentek ki. Ott megtekintették a város ménését és a pusztá nevezetességeit, ez alkalommal is a város vendégei voltak és a város fogadtán mentek ki a Hortobágyra. A város tanács kitett magáért a porosz tiszték fogadtatásánál akik el is fogják vinni a híret a könnyelműségének. A gazdag porosz tiszték megláthatták a Hortobágyot a város költségén, de a debreceni tanítók és diákok még nem. Haj, de ők nem — poroszok, angolok, franciák, németek vagy hottentótták, hanem — magyarok.

— **Az adókvetés.** Ma a következő adókat állapította meg az adókvető bizottság:

Kertész István korezmáros 233 korona, Andrásy Pálné bazáros 11 kor., Kálmán András bormérő 66 kor., Kovács Klára kávé 12 kor., Bernfeld Sámuel kereskedő 250 kor., Márkus Miksa kereskedő 174 korona, Galamb Sándor vendéglős 120 kor., Korona takarékpénztár 1280 kor., Szabó Józsefné kávémérő 12 kor., Kerekes Lászlóné porcelán üzlet 52 kor., Kertész Sándor kereskedő 182 kor., Krausz Henriette 114 kor., özv. Csengeri Ignéc né rövidáru kereskedő 20 kor., Harmathy Pál antiquarus 30 kor., Traka József bádógos 73 kor., Csillag József kereskedő 140 kor., Kupfer Jenő mészkereskedő 167 kor., Balog M. J. fűszeres 48 kor., Veres Lajosné női szabó 48 kor., özv. Lelesz Lászlóné szatcs 93 kor., 94 fillér, Pazon József bormérő 49 kor., Szabó Gábor kereskedő 24 kor., Mayer János kőműves kereskedő 400 kor., Mayer Jenő fűszerkereskedő 425 kor., 25 fillér, Seres Mihály bormérő 128 kor., Végh Mihály italmérő 15 kor. 66 fillér, Pócsin Ambrus kimerő 26 kor., Kátóna Imréné kantinos 34 kor. 67 fillér, Boros Lajos kaptafás 18 kor., Gozon Lajos kaptafás 27 kor., Kiss Laura kávé 24 korona, Gerendai és társa bazáros 38 kor., Klein és Deutsch bórkereskedő 104 kor., Koho Adolf és Lipót bórkereskedő 550 kor., Gál Imre

csemegekereskedő 25 kor., Dankó Mária fedényárus 18 kor. 68 fillér, Hornády Pál italmérő 29 kor. 40 fillér, Kovács Géza szatcs 79 kor. 60 fillér, Kun Márton kesztyűs 66 kor. 60 fillér, Klein Sámuel ruhakereskedő 88 korona.

— **Angolok Debrecenben.** Pénteken e hó 31 én vendégei érkeznek Debrecennek; Angolország gyárosai, földbirtokosai és nagy iparosai álló társaság tesz kirándulást a Hortobágyra. A vendégek pénteken délután fél négykor érkeznek Debrecenbe. Most a Tatra szépségeit tekintik meg s Kassa felől Debrecennek veszik útjukat. Az angolok fogadására a város is előkészületeket tesz. Jövetelükről Golonyá Jenő a „Hungary” c. Budapesti angol nyelven megjelenő magyar lap szerkesztője értesítette a tanácsot.

— **Piacvizsgálat.** Ma délelőtt dr. Varga Emil h. tisztii orvos és ifj. Orosz László rendőrfogalmazó piacvizsgálatot tartottak, amelyen számos romlott élelmiszert koboztak el.

— **Nemes Kálmán temetése.** Ma reggel érkezett meg vasuton a hármas koporsóba zárt Nemes Kálmán holteste. Az átvételnél ifj. Orosz László rendőrfogalmazó volt jelen. A koporsót a róm. kath. templomban tették ravatalra és a gyászmise után temették el a családi sírboltba. A gyászmisét dr. Jászay Rezső, a kegyesrendi házfőnök szolgáltatta. A gyászistentiszteleten a gyászoló család tagjain kívül nagyszámu közönség vett részt.

— **Podolszky Béla bucsuja.** Podolszky Béla debreceni gépjavitó műhelyfőnököt tudvalevőleg a budapesti északi műhely főnökévé nevezték ki. A kiváló férfit — aki Debrecen társas életének kedvelt alakja volt, — kedden este bucsuztatták el barátai és tisztelői az Angol Királynőben. A műhelyfőnök ma utazott el Debrecenből Budapestre.

— **A mezőrendőrségi törvény revíziója.** Darányi földmivelésügyi miniszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, amelyben utal arra, hogy a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894: XII. t. cikk végrehajtásánál észlelt tapasztalatok szükségessé teszik ezen törvény módosítását, miért is ennek fogantatását programjába felvette s az ennek eszközésére szükséges előmunkálatokat megindította. Mivel pedig a törvény revizionális munkálatainál azokat a tapasztalatokat, melyeket a törvényhatóságok a törvénynek végrehajtása és a gyakorlati életben nyilvánuló hatása tekintetében észleltek, figyelembe kívánja venni, felhívja a törvényhatóságokat, hogy az alispán és főszolgabíró véleményének kikérése alapján a törvény hiányaira vonatkozólag szerzett eddigi tapasztalatairól s általában minden a törvény revíziójával figyelembe veendő mozzanatról részletes és kellően megokolt jelentést, illetve javaslatot 6 hó alatt terjeszsenek elő.

— **Az őszi szél fujdogál.** Augusztus végén szeptember elején vagyunk s máris érezni lehet, hogy bucsuzódik a szép nyár és beköszönt a virágtarló ősz. Már napok óta őszi szél fujdogál, mely végigseprti az utcákat, belekapaszkodik a falombokba, hogy ha van levél, amelyik már elsárgult, vele együtt repüljön szaguldjon tovább. A setatérak, utcák, ligetek fái még mutatják a zöld, pompázó színt s csak itt-ott van hímestöntösükön egy-egy sárga folt. Hanem azért az örökös esend és szomorúság le kezdett ülni ott is, a repdeső, éneklő madarak bucsut kezdenek mondani a lombos árnyéknak és vándorútra indulnak. Olyan most a tájék, olyan most a vidék, az erdő, mező, rét, mint mikor a nap lenyugvófényben utolsó sugaraival még végig csokolja a láthatárt, hogy aztán az est, az éjszaka következék. Itt is most a nyár utolsó em-

lékeit még fölfedezük, de a napokkal együtt lassan lassan eltemetjük mind s mire szeptember végére érünk, már minden le lesz tarolva, pusztaság lesz a természet tündéri kertje. A falvakon, városokon is meglátszik az ősz mutatkozása. A falusi gazda munkája gyümölcsének nagy részét már betakarította, az őszivetés is a csücsében van, most a kukoricatörés következik s azzal készen áll a tél átküzdésére. A városokban is megváltozott a nyári kép, a kihalt utcákon estenként újból a régi, tarka sűrű tömeg hullámszik s városunknak sok előkelőségét látjuk ismét körünkben, akik eddig hiányoztak. A tanulóifjúság is kezd begyűlni s a könyves boltok látogatottsága elárulja, hogy megkezdődött az ősz eleji élet, melyet a diákok megjelenése vezet be. Lehet, hogy még egyszer a napsugár is visszakapja régi meleg tüztét, s szél még egy pár nyári napunk is, de a most fujdogáló őszi szél beköszöntője az ősznek.

— **Utlevelek helyes kiállításá.** Sok esetben megtörtént, hogy az utlevek hiányos kiállításá miatt a kivándorlók érzékenyen károsodtak. Vagy helytelen volt a szemlélyírás, kihagyták belőle az ismertető jelet s az ellenőrző rendőrhatalóság, mint hamis utlevelet elkobozta, az utast pedig hazatoloncolta. Vagy az életkor volt a felületesen kiállított utlevélben a valóságnak meg nem felelően feltüntetve, ami a gyermekek vitel díjának megállapításánál legalább 90 korona, több tagu családok utazásánál még nagyobb károsodást eredményezett. Ezért a belügyminiszter szigorúan meghagyta újból különbeni fegyelmi eljárás kiállításba helyezésével, hogy az utleveleket pontosan töltsék ki.

— **Honvédek után a csendőrtők.** A honvédelmi miniszter a csendőrtisztek ruháját is megreformáltatja. A zsinórokat eltüntetik, a gombokat is lapos ptykékkal cserélik fel. Bizonyára azért, mert amióta az új honvédtiszti egyenruhát látjuk, léptenyomon hallaniok kell a honvédtiszteknek, hogy a csendőrtisztek ruhája mégis szebb. A csendőrtisztek ruhája álli ólag olcsóbb, kényelmesebb és szebb lesz. Hát ez az utolsó állítás egyáltalában nem lehet igaz. A honvédtisztek új kabátja, amelyet dolmányoknak irnak hivatalosan, minden lehet, csak szép nem. Magyarossága semmi, sőt a kabátban hagyott zsinór valóságos fonákja a magyarosságnak. Akárkinek az agyában született meg a terve, az nagyon izléstelen ember, vagy készakarva vitte közelebb a honvédséget is a közös hadsereghez. Épen a nemzeti ébredés korszakában fosztják meg a honvédséget külső magyar jellegétől, miután szellemét Fajérváryéknak már sikerült megmételyezni.

— **Grünau Poldi jutalomjátéka.** Grünau Poldi, a Bika orfeum derék igazgatója, aki a hosszú nyári szezonon keresztül diskrét humorával igen sok kellemes estét szerzett a közönségnek és aki mint kitűnő varieté-igazgató is szép sikereket ért el, ma este tartja jutalomjátékát. Ezen az estén pompás új műsor fogja gyönyörködtetni a közönséget, Grünau pedig szenzációs új kuplékat ad elő. A közönség bizonyára színtől megfőtött ez alkalommal is a varieté tágas nézőterét.

— **Apponyi kastélya kigyuladt.** Pozsonyból jelentik: Eberhard községben kedden este harminc ház és temérdek gabona leégett. A tűzvészben gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter kastélya is kigyuladt, de még idejekorán sikerült eloltani és megmenteni.

— **Árverés alá kerülő hitbizomány.** A Königsberg grófi család rothenfeldi ágának Aradmegye Borosjenő, Tauc, Nádas és Dund községek határában fekvő birtokait ez év október hó 31 én önkéntes árverés alá bocsátják. Az árverés megartásához a hitbizományi bíróság is hozzájárult. Az összes birtokok kikiáltási ára az épületekkel és felszereléssel együtt 2,144.300 kor. 95 fill.

— **Vadászterületek árverése.** A város házában kedden délelőtt árverést tartottak a város piaci házához tartozó vadászterületekre nézve. Az árverésen igen kevesen voltak jelen. A vadászterületeket Kovács János debreceni lakos bérelte ki.

Az olarverezett Wolafka hagyaték. A könyvelésig jószívú Wolafka püspök hagyaték, az árverési hísnak körmei közé került. Az árverés több napig tartott. A feltár szerinti ingóságok jobbra kerültek, de sajnos a becsértéken jóval alul került minden a mások birtokába. A 4000 koronára felbecsült könyvtár az árverésen 900 koronáért kelt el. Lovait és kocijait szintén olcsón vették meg. A tervezett nagyobb összegű bevétel néhány ezer koronára zsugorodott össze. Három napi árverés után Bodógh Zsigmond bírósági végrehajtó kezéhez 8017 korona és néhány fillér folyt be. Az összeget Bódogh terjesztette be a bírósághoz ahol egyelőre letétként kezelik. A hagyatéki ügy végleges lezárása után a 8017 koronát ahitelezők kapják. A hátramaradt adóságok és hiányok ügye azonban az árveréssel koránt sem nyert végleges elintéztés. Ennek a kinos ügynek még lesz folytatása is, mert a káptalan sem hagyja annyiban a dolgot. Elvégre is a számadások még nincsenek rendben.

Tyukodi fiskális. Valahol Debrecenben, egy időben élt két fiskális. Mind a kettőt Tyukodinak hitták, s egyéb életkörülményeik is oly csudamód megegyeztek valának, hogy ugyan agyafurt legény legyén, aki megtudja őket egymástól különböztetni. No hát: az egyikhez beállit egy falusi paraszt, akinek súlyos aggályai voltak, hogy nem a másikhoz tévedt-e?

— Megkövetem a ténsurat, nem tom, jó helyen járok-e? Tyukodi fiskális urat keresem.

— Én vagyok, jó ember.

— Az, aki a helybéli kollégiombba jogózkodott?

— Az, az!

— Akinek az Ebesen van a tanyája?

— Az, az!

De a szkeptikus kliens nem nyugszik, bizonyosat akar tudni a dolga felől.

— Engedelmet kérek a ténsurtól, én azt a Tyukodi fiskális keresem, a kinek kikapós személy a felesége.

— Jó helyen jár, barátom, én vagyok az.

Az osztrák magyar bank debreceni fiókintévéte felállításának 50 ik évfordulója alkalmából a kereskedő társulat által hozzá intézett üdvözlő táviratra a következőleg válaszolt: A Debreceni Kereskedő Társulat igen tisztelt Elnökségének Debrecen. A bank üzletvezetősége a legőszintébb ökömmel és köszönettel vette a nagyrabecsült Kereskedő Társulatnak az ottani bankfiók 50 éves fenállása alkalmából küldött megleghangu táviratát s ezt a legközelebbi ülésben forja a főtanács tudomására hozni. A maga részéről igaz tisztelettel adózik e kiváló s érdemdu társulatnak, mely a bank közérdekü tevékenységét mindenkor készséggel támogatta. Bécs, 1906 augusztus hó 23-án. Alázatos szolgálója: Az Osztrák Magyar Bank üzletvezetősége.

Amerikai koszoruk. A clevelandi „Szabadság” írja, hogy Csutoros Elek, clevelandi ev. ref. lelkész, az Amerikai Magyar Szövetség alelnöke e hónap 21-én indult Magyarországra, ahol csatlakozni fog a Washington-szobor leleplezésére utazó küldöttséghez, melyben Kalassay Sándor pittsburgi ev. ref. lelkészszel együtt fogja képviselni az ev. ref. egyházmegyét. Csutoros Elek, a clevelandi reformátusok derék, köztiszteletben álló lelkésze egyházközsége megbízásából három koszorut fog a szülőhazában emlékművekre letenni, és pedig megkoszoruzza a budapesti Bocskay-szobrot, a Hajdu Bősörményben most leleplezendő Bocskay-szobrot és a debreceni eralékkertben emelkedő gályarabok emlékoszlopát. Csutoros a Washington ünnep után tér vissza az óhazából Amerikába.

Szülők figyelmébe ajánljuk Róser tan- és nevelő intézetét Budapesten (alapított 1853 ban.) Ehitűnő hírnévnek örvendő intézet magában foglal 3 osztályu Felső Kereskedelmi Iskolát, mely teljesen egyenrangu az állami, községi és testületi felső kereskedelmi iskolákkal és négy osztályu polgári iskolát. Bizonyítványai államérvényesek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. Vidéki tanulók az iskolákkal kapcsolatos nevelő internátura felvétetnek. Irtesítést küld Róser János igazgató, Budapest, VI. Aradi-utca 10.

Exhumálás. Ma reggel exhumálta a család az 1889. május 8-án elhunyt Ecsedi Lorné Balog Erzsébet földi maradványait és elhelyezték a családi sírboltban. Az exhumálásnál a hatóság részéről ifju Orosz László rendőrfogalmazó, a belvárosi rendőrkapitány főnökhelyettese jelent meg.

Elhalasztott kivégzés. A clevelandi Szabadság írja: A jó Isten oltalmazza a szerencsétlen Magyar Vincét! Ez a kívánság hangzik az amerikai magyaroknak az Egyesült Államok minden részéből hozzánk érkező leveleiben. Isten segítse ártatlanságának kiderítésében! Adja a jó Isten, hogy a szánalomra méltó ember megmeneküljön az akasztófahaláltól! Mélyen megható s egyuttal szépen jellemző vonás, hogy anidőn a boldogtalan halálra ítéltnek védelmére sietnek, egyuttal vallásos fohászkozással Isten kegyelmébe ajánlják iszonyu helyzetben szynlődő honfitársunkat. Amerikában sok százezer magyar imádkozik, hogy sikerüljön megvédelmezni, megmenteni a szegény Magyar Vincé életét. És úgy látszik, a jó Isten meghallgatja a jó emberek fohását. Mert Winnipegből értesít bennünket id. Greenfield Sándor ellenőr a „Magyar executive committee” nevében, hogy a megbízott ügyésznek már is sikerült kieszközölni, hogy Magyar Vincé szeptember 6-ra kitűzött kivégzését felfüggesztették és a felebezési fórum október 9-én fog dönteni az új tárgyalás érdekében benyújtandó érvelések felett. Magyar Vincét szíve mélyéig meghattotta az amerikai és kanadai magyarságnak részvéte az ő szomorú sorsa iránt. Nemcsak egyesek, hanem az amerikai egyletek is megkezdtek már az adakozást, amely sikerre fog vezetni. Debrecenben a mi lapunk kezdett gyűjtést, amelynek eredménye azonban még csak 4 korona. Ma akartuk postára adni a csekély összeget, de miután a kivégzés elhalasztott, a gyűjtést folytatni fogjuk még pár hétig, hátha less eredménye.

Elvesztette a pénzét. A dinnyepecsön vásárlás közben elvesztette a pénzét Szarka Zsuzsanna hajdusámsoni leány. Az a gyanuja, hogy az egyik dinnyeárus találta meg a pénzt. A károsult panaszt tett a rendőrségen, mely nyomozza a nem becsületes megtalálót.

Karlsbad szenzációja. Karlsbadból írják lapunknak: Karlsbadba e napokban vándor komédiások érkeztek. Efféle kóbor népség, amely minden faluban táborút, bemutatja magát s aztán odébb áll. A karlsbadi trupp abban különbözött a többi ilyen társulatoktól, hogy primadonája egy csodaszép fiatal parasztleány volt. A szalmadöveg fűrdővendégek persze utána vetették magukat; de hiába. Egy hajadon dúsgazdag fiatalember volt a primadona leghűségesebb, legálhatatosabb lovagja. Valóság gal arnyéka volt a szép leánynak, aki végre is megunt a már nem a legrosszabb anyagi viszonyok közt élő fiatalember udvarlását és mindenképpen szabadulni akart tőle. De minden régi kipróbált fogás hatástalannak mutatkozott. A fiatalember nem lehetett elriasztani. . . Ekkor a kis parasztpri madonna feljelentette troubadourját a rendőrségen. — Hamis vádat emelt ellene.

Nemzetközi szélhámosnak mondta. A fiatalemberrel kiderítette a vizsgálat, hogy aránylag rövid idő alatt elverte milliót s semmi olyat nem tett, amely a büntetőörvényekbe ütközött volna. Másnap, azonban le tartóztatták a — direktor urat és a primadonnát. Két héttel ezelőtt Parkershamban meggyilkoltak egy fiatal nagykereskedőt, aki szintén a komédiás társulat primadonnájába volt szerelmes. A holtteste mellett revolvere feküdt és minden úgy volt épen dezve, mintha a szerelmes ifju öngyilkos lett volna. Kiderült, hogy a direktor és a leány gyilkolták meg, hogy azután kirabolják. Bennünket azért is érdekel a blökzatos komédiás-csapat, mert az igazgatót Nyomárkaynak hívják és von titulusat visel. Nem lehetetlen, hogy magyar kalandorokról van szó.

— Józán. No, vén borzsák, azt hiszem, sohasem volt kend józán.

— Hazudik kend.

— Hát mikor volt kend józán?

A múlt hónapban egy hétfőn hazajöttem, aztán lefeküdtem. Kérni a feleséget, hogy mi lett? azt mondom rá, hogy: semmi. De bizony lehetett kegyelmedet valamelyes baj, mondja. De nincs semmi bajom, felaltem. Arra fogja a gyertyát és odatartja fölem. Aztán felkiáltott: Na né, hiszen kegyelmed nem is részeg! Nos mit szól kend hozzá?

Ötven koronát kap az, a ki nem tudja, hogy most Mentze Henrik újdonság k áruháza Debrecenbe Kossuth-utca 4. szám alatt van.

TAVIRATOK.

Az őszi munkaprogram.

Budapest, augusztus 29. A kiegyezés az 1907. évi költségvetés és a választói jog előkészítése foglalja most le a kormány minden idejét. A közös költségvetést, mint már elhatározták, szeptember 6 és 10-ike között 6 feleisége elnöklete alatt tartandó tanácskozásokon fogják megállapítani. Amint a „Debrecen” jelentette is már, Wekerle miniszterelnök ezekről előzőleg tanácskozni fog Kossuth Ferencel. Minthogy azonban a miniszterelnök klopodiai birtokán erősen meghűlt ezen a héten nem utazhatik Herkules-füldőre és csak szeptember elején fogja meglátogatni Kossuthot. A választóijogra vonatkozó munkálatok is serényen folynak és bafejzéséig a kormány semmiféle irányban állást nem foglal. Minden ilyen irányu híresztelés tehát merő találgatás. Elkészült a kuriai bíraskodás reformjára vonatkozó javaslat első fele is, melyet Polónyi Géza igazságügyminiszter még az ősszel szaktanákoskormány elé terjeszt. Szombaton tér vissza Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter s akorra Kossuthon kívül az egész kabinet már ismét hivatalban lesz.

Apponyi beszámolója.

Budapest, augusztus 29. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter tudvalevőleg szeptember hó folyamán Jászberényi választói előtti beszámolót fog tartani. Apponyi már meghatározta a napot is, melyen beszámolóját elmondja. Eszerint szeptember hó 16-án reggel fog Jászberénybe utazni, hol még aznap megtartja beszámoló beszédét, mely elé élénk várakozással tekint a politikai világ, mert hír szerint a közoktatásügyi miniszter nyilatkozni fog ekkor a kormány munkaprogramjáról is.

Kristóffy nyilatkozik.

Budapest, augusztus 29. Kristóffy József volt batügyi ügyvivő a Bud. Tud. szerkesztőségéhez táviratot intézett, melyben kijelenti, hogy a hétfői lapokban megjelent és egy könyvomatost által neki tulajdonított békekötésről szóló nyilatkozat nem tőle származik.

A Magyar Király kávéházában

Ma és a következő napokon Magyarország legkiválóbb szalon-zenekara FÖLDESI SZERÉN k. a. hegodi művész, Magyarország első Hangversenyező. oigányprimánójá, Szabó Irén urhölgy zongoraművész 12 tagu zenekarával, Goldman A. karnagy a Nemzeti színház t. közreműködésével. Egyuttal bátor vagyok a n. é. közönség b. figyelmét felhívni, méltóztassék zenekaromat meghallgatni, hol a legújabb magyar népdalok, operák, operettek, nyitányok, Kezdeté este 8 órakor. — Szabad bemenet. — A n. é. közönség b. pártfogásért esedezik tisztelettel ERŐS JAKAB, kávéos.

Törvénykezés.

Csöd. A debreceni törvényszék Antal Vincs szabó ellen a csödtörvényt elrendelte. Tömeggondnokul dr. Moskovitz Jenő, helyettesül dr. Tarján Leó ügyvédek nevezte ki.

Közgazdaság.

Rendkívüli intézkedés a gabonaszállítványokra. A kereskedelemügyi kormány igen fontos intézkedéseket rendelt el a gabonaszállítványokra vonatkozólag. A miniszter ugyanis utasította az Államvasutak igazgatóságát, hogy a Fiuméba, valamint általában a vámkülföldre rendelt gabonaszállítványokat és érleményeket eltérőleg az üzletszabályzattól, soronkívül és érleményeket eltérőleg az üzletszabályzattól, soronkívül és első sorban továbbítsa. A magyar belforgalomban (Fiumét kivéve) és a magyar csatrák forgalomban a kocsirakomány teherárakra nézve (élő állatokat és romlandó árukat kivéve) azonban a felvétel és szállítási határidő iránt az üzletszabályzat 55. szakasza 3. pontját fogják alkalmazni. Egyben elrendelte az Államvasutak igazgatósága, hogy a díjszabás szerinti rakodási határidőt mindazokra az árukra nézve, melyek a mindenkor érvényes díjszabási határozmányok szerint a felek által rakódók ki, vagy be, kilenc nappali órára szállította le. Ezek az intézkedések augusztus 29-én lépnek életbe és visszavonásig maradnak érvényben. Ilyenkor, és felé, amikor a vámküldre oly nagy mértékben irányulnak a gabonaszállítványok, lényeges könnyítéseket jelentenek a fent felsorolt intézkedések.

Kőbányai sertésüzlet. Augusztus 29. Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 112—113 fillérig. Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 117—118 fillérig. Fiala közép (páronként 251—320 kilogramm súlyban) 123—124 fillérig. Fiala könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 126—127 fillérig. III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammig) 118—120 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig) — — — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig) — — — fillérig. Sertésüzletszám: 1906. augusztus 26-ik napján volt készlet 45.156 darab. 1906. augusztus 27-ik napján felhajtott 219 darab. 1906. augusztus 27-ik napján elszállított 374 darab. 1906. augusztus 28-ik napjára maradt készlet 45.001 darab. A hízott sertés üzletirányzata: esendes.

Regény-Csarnok.

A jó ember.

Irta: Abonyi Árpád.

— Sok mindenféle szerencsétlen botlott be hozzám a boltba, melyet igaz, hogy a feleségem pénzén nyitottunk, de én dolgoztam benne reggeltől estig. . . Ezek a szerencsétlenek, persze, mind panaszkodtak. Egyiket ez a baj érte, másikat az. De persze, mit vesződtem én a más bajával? Más kereskedő besopri a portékáért járó pénzt és azzal pássz. Mindenki nyögje a maga keresztjét — ez az élet! Csakhogy én jó ember voltam, kérem alássan, igenis — ezt még hatalmas ellenésem, Austerlitz Mór, is elismeri. Megszomorított a panaszkodó kuncsaft, de úgy megszomorított, igenis, hogy neki is töltöttem egy-két kupica rumot. . . hadd enyhüljön tőle a bánata. Nekem is könnyebb lett a lelkem, amikor megittam a rumot. Mert nem igaz ember, aki becsmérl a rumot. Tessék elhinni, több vigasa van benne, mint akármiféle borban, sörben, likőrben, vagy egyéb drága és mérges pálinkában. . . Én mondom és én értek hozzá, azért voltam fűszeres a javából. Mert a legjavából való fűszeres voltam. Reggel félőtkor már nyitottam és csak este tízkor csuktam. Namelykor még tíz óra után is nyitva volt a „Három gránátos“ . . . boltom tudni illik. . . de ilyenkor — igaz, ami igaz —

többnyire a rendőrség csukott be. Nem engem tudniillik, hanem a boltot. S ilyenkor a feleségem úgy lessidott és úgy sirt, hogy egészen felbőszített. Ha nincs ott a rendőrség, tettlegességre vetemedek a győngye mögött. . . Így csak halkán méltatlankodtam és türelmesen hagytam, hogy kihurocoljanak a boltból és befektessenek az ágyba.

A fakó ember mosolyogva bólintott.

— Nem hasudom le az igazat — mondotta szelid hangon — mert biz én rutul leittam magamat, igenis. . . mint egy malac.

— Hát akkor mit akar?

— Nem értem könyörgöm. . .

— Mit panaszkodik, ha beismeri, hogy részeges volt?

A nyers kérdés egyáltalában nem hőkentette meg az öregot. Tovább mosolygott valami csendes, öntelt bágyadtsággal, melyből nehéz lett volna kitalálni, hogy ravasz ság lappang-e benne, vagy csak abszolút bágyúság és egyéb semmi.

— Részegesenek csak a rendőrség nevezett, kérem alássan, meg a feleségem, holott pedig nem érdemeltem meg, bár — mondom — leittam magamat s ilyenkor alkalmazni jól megloptak a csirkefogók. De hát az isten teremtett jó embernek, nem az ördög. Nem tehettem róla, hogy a boltba jövő szerencsétlenek bánatát nem tudtam felvállalni venni, hanem velük szenvedtem, velük keseregtem, velük sóhajtoztam. . .

— És velük ivott.

— Igenis, velük ittam, de nem azért, hogy igyam, mint egy lump, hanem azért, hogy könnyítsek a lelkemen és megvigasztalódjam. Ezen közben az üzlet érdekeiről sem feledkeztem meg, mert ha rossz üzletember lettem volna, bort vagy sört ittam volna, de nem azt ittam, kérem alássan, hanem rumot, mert abból sokkal kevesebb kell s így a legolcsóbban jöttem ki. Azon szerencsétleneknek is azért adtam rumot és nem am bort, vagy sört. — A kidórt portékáért is bekaszáltam ötven percentséget és csak ötvenet ajándékoztam a szegényeknek holott az egészet is odaajándékozhattam volna, annyira megesett rajtuk a szívem.

(Folytatjuk.)

Hirdetmény.

Felhívatnak a dereceni ev. ref. egyház elemi iskolába s az ispotályi óvodába járatandó más vallásu gyermekek szülői és gyámjai hogy a gyermekek után fizetendő évi 8 korona tandíjat folyó évi szeptember hó 1-től 15-ig terjedő idő alatt az ev. ref. egyház pénztári hivatalánál (Egyháztér 17 szám alatt) annál inkább befizetni igyekezzenek, mert csak is az ezt igazolni tudó növendékekkel fognak az elemi iskolákba és az ispotályi óvodába bevételni.

Debrecen, 1906. évi augusztus hó 26.

438—3—3.

Nagy László.
egyházi számvevő.

436—2—2

Nábráczky,
főszolgabíró.

Figyelmeztetés!

A debreczeni vaskereskedők közös elhatározás folytán

szept. 1-étől jövő év május hó 1-ig

minden vasárnap, kivéve a vásárvasárnapokat üzleteiket zárva tartják. — A vevő közönség kéri, hogy szükségleteit hét-köznapokon eszközölje.

A debreczeni vaskereskedők.

Kitüntetve a legnagyobb kitüntetéssel a „Grand Prix vel a St. Louisi világkiállításán.”

A legjobb
ténykeményítő

Glanzine

ifj. chulz Frigyes részv. társ.
Eger
és Lipcse.

Glanzine a legszebb fényt adja
a fehérneműnek.

Aanyérmét nyert az 1900-iki párisi világkiállításán. Aranyérmét nyert Bécsben 1902.

Táblákban kapható mindenütt.

Ára: 10 fillér. 336—x—1

1861/1906.

Pályázati hirdetmény.

Hajduvármegye hajduszoboszlói járáshoz tartozó Kaba községben ujonnan rendszeresített állatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi szeptember hó 23-ig** adják be.

A választást **f. évi szeptember hó 24-én** fogom Kaba község-házánál megtartani.

Javadalmazás:

1200 korona évi fizetés havi részletekben és 200 korona lakpénz.

A megválasztott állatorvos a vágóhídi szemlélet és húsvizsgálatot díj nélkül tartozik teljesíteni, — a község tulajdonát képező apaállatokat és egyéb állatokat gyógykezeltetni és köteles hetenként egyszer a kiszolgáltattott fuvaron a kiskabai gazdaság jószágállományát megvizsgálni, — a községi és felsőbb szabályrendeletben előirt munkakört betölteni.

Hajduszoboszló, 1906. aug. 23.

Francia Delinek

gyönyörű szép mintákban most

47 kr.

Bosznay J. és Társa

—● divat-áruházában ●—
Debreczen, Kossuth-utca 5. szám.

Diótörzsök

vétetnek Römer fornérgyár által Bécs,
XII ik kerület. 435-3-2,

Az iskolai év kezdete alkal-
mából ajánljuk dusan felszerelt
raktárunkat a t. szülők szives
figyelmébe;

Fiu és Férfi ingek, lábrava-
lók, harisnyák, nyakkendők,
pepianok, madráczok és
flanell takarók

nagy választékban.
Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

Vászon, Divat és Szőnyegáruház
DEBRECZEN, ROZSA UTCZA.
432-x-6

Hamisítványoktól óvakodjunk.

Utanzatoktól óvakodjunk.

A szépség egyik főkelléke a szép arcbőr.

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni,

a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÊME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit crême egy rendkívül finom, kellemes sikkosságu, gyorsan fel-
szívódó, kedves illatú vegy-szer, mely már az első
kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha
bársonyszerű tapintatot ad, 10-12 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyom-
talanul eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrtisztatlanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen crême-nek, hogy a bőrt nem teszi zsíros
tapintatuvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a pu-
der elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyer-
mekded üdeséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer.
Leglényegesebb előnye, hogy **hiánytól mentesen** tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.

Margit-szappan 70 fill., — Margit-pudor K 1.20, — Margit-fogpop 1 K. — Arcvix 1 Kor.

Készíti: **Földes Kelemen**
gyógyszerész ARADON. 176-10-10

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. Steiner
Manó, Mihalovits J., Muraközy László, Szilcz Ferenc gyógyszertárakban.

Szt. Radegund, Grác mellett.

gyógyhely és vizgyógyintézet.

Főlséges vidéken 750-1500 méter magas hegyek és kiterjedt fenyvesek
között, számtalan erdős sétány, kitűnő ivóvíz, enyhe edző éghajlat por-
nélkül. — Pavillonrendszer. — Tudományos vizgyógyimód, speciális masszázs
emésztési zavaroknál, villanyozás, villanyos és szénsavas fürdők, diétakurák.
— Évenként 800-an, többnyire magyarok, látogatják, nyári lakások, olcsó
árak. — Grácból nyáron automobil — omnibusz. — Az orvos magyar. —

Prospektust ingyen küld

Dr. Ruprich igazg. főorvos.

DEBRECZEN és HAJDUMEGYE

egyetlen **délután** megjelenő napilapja

DEBRECZEN

Hirdetésekre

legalkalmasabb és legmegbízhatóbb. Biztos eredmény.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűvel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

**A DEBRECZENI,
Munkásokért és
Kiadóhivatalának**
Telefon száma
412.

Csemegé szállót
ajánlok kereskedők és magán fogyasztók részére a legelőbb napi ár mellett. Darvas Miksa szálló kávéháza Debrecen. Telefon 294. 427-20-2.

Kisebb fajta
káposztás hordó megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Haszonbérbeadó hirdok.

A szevesen 19 nyílas tanyai épületekkel ellátott földbirtok 1906. október 1-től kezdve haszonbérbe adó. Értekezhetni Dr. Márton Kálmán Piac utca 44 szám alatt. 397-x-1.

Tankönyvek az összes fiú és leányiskolák részére fél áron kaphatók Hermathy Pál könyvkereskedésében Fűvészkert u. 14. Irászerekdus választékban legelőbbban beszerezhető. Telefon 374. 434-10-1

Szőlő eladás.

Bihar Diószegh községben a kis hegyen, vasuti állomás szomszédságában fekvő 12 hold, legnagyobb részt, kitűnő karban levő, finom szőlővel beültetett tehermentes föld, emeletes, uri lakházzal, berendezéssel, minden nemű edényekkel és idejé terméssel vagy anélkül, kedvező feltételek mellett minden órában eladó — értekezhetni az eladó és megtekinthető szőlő lakházában, továbbá Debrecen **Varga utca 22. szám** a tulajdonos özvegy **Csurka Jánosné** házában, **Végre Nagy Váradon fő utca 17. szám** alatt özvegy **Kreutz Ferencné**nél. 434-3-2.

Ursus

a legtökéletesebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három ártételel. **Vasgerendaszerkezet**, legmagasabb nyomó képesség, a tőkölly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlészeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x 5.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Világszerte híres a borszéki gyógy-borvíz.

A „főkuti“ gyógy-borvíz a legkellemesebb italu, legszénsavasabb üdítő ásványvíz, úgy magában mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve.

A „Kossuth-kuti“ gyógy borvíz kitűnő összetételű alkalikus vasas savanyúvíz, gazdag vas és mész tartalmánál fogva igen jó hatással van a vérszegénység minden neménél, továbbá az angol görvély kóroknál.

A „Boldizsár kuti“ gyógy-borvíz nemcsak kiválóan üdítő élvezeti víz; de kitűnő sikerrel használhatik a vese, húgy hólyag és köszvény bántalmak ellen, a légző és emésztő szervek hurutainál, vizeleti nehézségeknél, megakadályozza a húgyhomok lerakódását.

Nagy lítium tartalma. Húgyhajtó hatása. Szénsav dús. Csira (bacillus) mentes.

Borszéki gyógyfürdő.

A ki sulyt helyez arra hogy egészsége, ifjui frissesége megmaradjon, az jöjjön Borszékre az egészségének, ujjászületésének a forrásaihoz.

Gyógyító tényezők Borszéken: Magas fekvés (900 méter magasan fekszik feynyőserdőben). Tiszta portól mentes levegő. Szénsavban gazdag vasas ivóforások. Szénsavval telített hideg lobogó fürdők, kitűnő vasas lápfürdők, melegített szénsavas kádfürdők, hideg vízzel gyógyító intézet, masszáz, villamozás, tej és savókúra, terainkúra. Villámvilágítás.

Prospektusokkal, felvilágítással szívesen szolgál a fürdőigazgatóság Borszék (Csikmege) Naponta Dédáról — Borszékre kényelmes gyorskocsijárat. Utazás 6 óra Autombil járat. Kapható Debrecenben: Klein Ignác urnál, továbbá minden nagyobb fűszer üzletben nevezetesebb szálló-, kávéház- és vendéglőben. Utolsó vasut állomás Déda. Posta, távirta és telefon helyben.

Tulipán-Pad lófénymáz!
(Linoleum)

Védjegyezve

Tulipán-Pad lófénymáz!
(Linoleum)

Hazai gyártmány

Ne vásároljunk osztrák padlófény mázt, mert

- A Tulipán-Padlófény máz** az eddig létező osztrák gyártmányokat messze felülmulja.
- A Tulipán-Padlófény máz** tartós, rögtönszáradó és tükörfényű gyönyörű zománczsal bir.
- A Tulipán-Padlófény máz** vízel mosható
- A Tulipán-Padlófény máz** tetszetős nemzetiszinű tulipános 1 kg. bádogdobozokban van csomagolva és 3 féle színárnyalatban létezik.
- A Tulipán-Padlófény máz** minden nagyobb fűszerkereskedésben és drogueriában kapható.

Viszontelárusi tásoknak legjutányosabb árajánlattal szolgál

Maklár Gyula és Társai

275-5-5.

vegyészeti festék-, lakk- és kencegyár
BUDAPEST, IX. Remete-utca.